

Előfizetési díj

dékre postán vagy helyben háshoz	
hord/a:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra helyben	1 "
Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk.	
Egyes szám ára 5 kr.	

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor 6 kr. ára
Helyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt nyújt a kiadó hivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyitlteri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállítás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1873 utolsó negyedére.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy óra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legczélserűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálok.

A „KELET” kiadóhivatala.

Budapest, 1873 nov. 26.

□ Mire e sorok olvasóink elé kerülnek, befejező azon törvényjavaslat országgyűlési tárgyalása, melyben a kormány 153 millió ezüst forintig terjedhető kölcsön kötésére felhatalmaztatik.

Nagyjelentőségű, felette tanuságos volt e tárgyalás, nemcsak azért, mert először tárt föl egészen megdöbbentő valóságban államháztartásunk szerencsétlen helyzetét, hanem — és mindenek fölött — azért, mert ha jobb reményeink, nemzetünk életképességébe vetett hitünk nem esznek ki, kiindulás pontját fogja képezni egy új politika: a józan, körültekinthető takarékoskodás inagurálásának.

Nincs a képviselőházban senki, a ki megnyugvással szavazhassa a súlyos feltételek alatt, drága áron megkötendő kölcsönre. De viszont azt sem képes bárki alaposan állíthatni, hogy pénzügyi viszonyaink s az európai pénzpiac jelen válságos helyzetében ennél kevésbé súlyos, ocsóbb kölcsönt köthetnénk.

Nekünk pedig kölcsönre e perczben mulhatlan szükségünk van. A nemzet adott szavának beváltása, szerződészerű kötelezettségeinek teljesítése, becsüle-

tének megmentése forog kérdésben. A hitelező-bank-csoport, mely az európai piac legnagyobb pénzüberszolgáltató alakult, csak e hó 30-áig áll obligóban s ha a kölcsöntörvényjavaslat addig nem lesz vala elfogadva, a magyar állam pénzügyileg tönkre jut, képtelen kimondani fizetési-képtelenségét.

Lehet-e ily kényszerhelyzetben habozni, lehet-e oly kölcsön ellen szavazni, a melynek elfogadása hazánk államháztartásának megmentésével egyértelmű?

Mi ugy vagyunk meggyőződve hogy nem!

Annival inkább nem, mert menekülnünk kell minden áron a pillanat zsihb-sztó nyomása alól, mert — hogy egy, képviselőházunkban ismételve használt „röpké szó” val éljünk —, előbb „tető” alá kell magunk helyeznünk s csak akkor kezdhetünk komolyan, tudatosan hozzá az államháztartás gyök-res átalakításához. Előbb le kell ráznunk — b. Sennyeynek egyik jellemző kifejezésével szólva — „eddig gazdálkodásunknak kedvezőtlen mérlegét”, hogy egy új, tiszta lapot nyithassunk a jövő számára, melyen államéletünk újja alakításának feltételeit azután követendő politikánk van hivatva kijelölni.

Józan takarékoskodás legyen e politika kiinduláspontja és vezérelve. A takarékoskodásban, mint semleges területen egyesüljön minden párt, minden liberális egy, mint conservatív árnyalat. Mert csak mindeneknek együttes, váltvetett munkája biztosíthatja ez eszme diadalát; csak önzéstelen, közös tevékenységgel menthetni meg a hajótöréstől államéletünknek veszélyes zátynok közé jutott roncsolt járművét.

Kolozsvár, nov. 29. 1873.

(B) Ama számos combinatio között, mely a válság átlábalására felhozott, több oldalról egy új átmeneti miniszterium kineveztetését óhajtják.

Ez óhajt részünkről nem osztjuk, mert attól tartunk, hogy ha egy ily átmeneti miniszteriumnak nem sikerülne a mi legalább is lehetséges, egy erős kormányképes pártot alakítani, a többség meggyengülve, de egyik párt sem bírva többségre vergődni, ez azt eredményezné, hogy Magyarországon legalább darab időre lehetetlenne válna a parlamentarizmus kormányzása.

Az sem lehetetlen, hogy egy ilyen kísérlet oly heterogen elemekből összegyurt többséget hozna létre, mely magában hordozva a szétbomlás magvát, nem volna egyéb,

mint a válságok sokszorosítása. Mire pedig szükségünk nincs.

Rövidbe foglalva, mi azt hisszük, hogy Szilágyi miniszterelnök ur még ma is sokkal inkább lehet ura a helyzetnek, mint lehetne egy ad hoc féle átmeneti miniszterium bárkiből is alakulna.

Nekünk a közelebbi napokban elmondott beszédekből ugytetszik, mintha a balközépnek azon része, mely Tisza Kálmán vezérsege alatt maradt, csak ugy ragaszkodik régi elveihez, mint eddig. Sőt Tisza Kálmán már rég nem mondott oly recriminatioikkal teljes beszédet, mint közelebről. Ez tisztán jelzi, hogy a balközép ezen része csak azon esetben csatlakoznék, ha a mindent nyerne és semmit sem áldozna s ha a recriminálhatóság kiváltásával felruháztatnék.

A b. Sennyeyi közelebbi beszéde pedig olyasmit enged sejtetni, miszerint az ó-conservativek nem fognak belle illeni a két nagy pártból alakuló pártba.

Ezeknél fogva óhajtanánk volna a válság lebonyolítását gyorsítani, hogy Ghyczy körül tömörülhessen a balközép az n része, mely az ő elveit valja, s külön válhassanak az ó-conservativek közül azok, a kik nem óhajtanak retrograd lépéseket tenni:

Ha ez megtörténnék, csak akkor lehet egy elegendő többséggel rendelkező párt alakulására számítani s ha még késünk, a határozatlanságnak az lesz eredménye, miszerint a balközép újból régi állapontját foglalja el s az ó-conservativek ma-holnap megkísértik, legalább pár lépéssel hátrább tolni a reformok szekere kerekét.

— A képvis. ház nov. 27-iki ülésén a kérvények tárgyalattak. Kiemelendő a vitából, hogy a nemzeti bank föllállítását kívánó kéréseket Tisza Kálmán figyelembevétel végett akarta a pénzügyminiszterhez utasítani s e feltételt Szilágyi nem fogadta el, mert azt vélte, hogy a minisztereknek mindig saját legjobb meggyőződésüket kell követniök. Feleletében és hangjában oly erőt fejtett ki, hogy a

jobboldal nagy része fölmelegedett, s az egymásután fölállt baloldali szónokok után mind tüzeesebb jobboldaliak felelték, Tisza Kálmán azonban megérezte a ház bangulatát, s visszavonta indítványát, nehogy a miniszterelnök s szavazatot bizalmi nyilatkozatnak vegye a jobboldal részéről.

A ház sokat eldisputált a felett, hogy a földadó törvényjavaslat az osztályokhoz vagy az illető bizottságokhoz utasítsák-e, s Lükő Géza meg Oláh Gyula egy irány hibán akadtak fel.

Fontosabb volt ezeknél Csernatonyi kérdése, melylyel közvetlenül a kölcsön harmadszori megszavazása előtt a kormányhoz fordult, felvilágosítást kérve a miniszterválságról elterjedt hírek tárgyában. Bittó szók tapintatosan véget vetett az e kérdés által támasztott pillanatnyi zavarnak, megjegyezvén, hogy az interpelláció csak a napirend előtt tehető. A kölcsön harmadszor is megszavaztatott.

Érdekes volt hogy egy a keleti vasútra vonatkozó kérvényt, a szélsőbal-fel akart olvasztani, mire az előadó rémülve monda, miszerint a felolvasás óráig eltartana. „Mondja el hát kivonatossan mi van benne!” kiálták, s az előadó elmondta röviden, hogy: a 6-zvényesek fálitk vagyonukat, s kéri az országgyűlést, hogy segítsen megmenteni. E lakonikus k-vonat nagy derűtséget szült.

Meg kell jegyeznünk, hogy a Deák-párt ma demonstrative helyeselte Szilágyi miniszterelnök mindenik felszólalását, melyek közt egyik, melylyel Tisza módosítványa ellen kijelenté, hogy a kormány nem fogadhatja el a ház kisebbségének utasítását valóban sikerült és hatásos volt.

— A Deákkörnek 27-ikei estére tervezett értekezlete, részben azért is, mert az esti ülés csak 8 óra tájban ért véget, elhalasztott s vasárnapon d. e. 10 órakor fog megtartatni. A helyzet — mint a P. N. írja — semmiben sem változott. Délben miniszteri tanács tartott, mely megbeszélte az egész cabinet lemondásának eshetőségét, de semmi határozatban sem állapodott meg. Valószínű, hogy decz. 4—5 kéig az egész mostani cabinet megmarad. Ghyczy Kálmán decz. 8-dikára váratik Pestre, mint a komáromi fusióalt jobb s baloldal által egyhangulag megválasztott képviselő.

— Jókay Mór a „Hon”-ban „Az államnak élni kell” feliratu cikkekben azokat a tételeket szedi

majd ismét helyreáll egészsége. A színháznál mindig tárt karokkal fogadák, bármikor tér is vissza.

Tehát ezt is elvégeztük. Szabadságot kapott bizonytalan időre. —

October első napjaiban Szadára rándult Friebisz Ferenczhez „levegőt próbálni.” Ugy hiszem, egyuttal azt is meg akarta kísérteni, hogyan fog esni majd az elválás Pestől.

Azt mondta, hogy két nap múlva visszatér. Midőn a kitűzött időben ismét megakartam látogatni, még nem volt honn. Sokáig vártam rá. Végre beesteledett s azt hívé, hogy még egy nappal megtoldja felusi sejourját: eltávoztam. Alig értem le azonban a kapuhoz, midőn egy kocsi állt meg, melyből Szerdahelyi felidult arccal s könnyedén lépett ki.

Karomba fűzte kezét s én föl kísérttem őt lakására.

— Ugy látom — mondám neki — hogy ezen kis excursio javadra szolgált.

— Oh barátom — válaszolt örömteljesen — pompásan éreztem magamat. — Brillans éjszakám voltak!

— Látod, mit nem tett ez a két nap is. Hát-ha még huzamosabb ideig leszel távol!

— Pedig — már csak bevallom az igazat — nem is igen tartottam meg a diatétát, mert bizony mi esténként egy kicsit pityázlgattunk.

— Ohó!

No, meg ne ijedj. Én igen solidan viseltem magamat s a bort nagyon megvizeztam. Igaz! Vízze bort csak szabad innom?

— Miért ne? ha vágyol utánna s nem érzed izgató hatását.

— Szadán ugy aludtam rá, mint a bunda.

S erre igen jóízűen nevetett. Hogy szerettem volna vele nevetni, vele örülni s milyen nehezemre esett, hogy nem tehettem!

A következő látogatás az utolsó volt, melyet nála tettem. A napok már jó rövidke voltak akkor s egészen besötétedett, midőn lakására értem.

Komolyabb volt, mint máskor. Bevezetett dolgozó szobájába, hol íróasztala állt, mely telve volt csecebecsékkel, köztük nagybecsű ajándékok is, melyeket nagyrészt az arisztokrátiától kapott emlékül, a műkedvelői előadások rendezéséért. A székény fele t, a falon, arcképek, keretbe szorított korszorok lógtak, genialisan elrendezve, úgy, hogy az egész: oltárhoz volt hasonló. Egy művész oltára volt az.

Az ajtót behuzva: engem egy karosszékre ültetett, maga pedig szembe velem foglalt helyet.

— No, édes barátom én holnapután utazom.

— Igazán? — kértem meglepetve. — Már?

— H-t nem te magad mondatd, hogy minél előbb, annál jobb?

— Az igaz, — de még sem hittem, hogy ily gyorsan fogsz engedelmesskedni.

— Belátom, hogy csakugyan üdvösebb ha elmegyek. Érzem, hogy ha csak a színlalakhöz közledek is, erősebben dobog a szívem. Aztán itt lehetetlen a kedélyizgalmat elkérülni, Hoi ez, hol az —

— S hová mégysz?

— Kolozsvarra, Ürmösýhez. A kit multkor láttál nálam, midőn collégáddal tanácskoztál. Igón kedves emberek s nagyon szeretnek. Azt hiszem, hogy ott jó dolgom lesz.

— S directe oda mégysz?

— Nem. Először még Nagy-Károlyra rándulok, rokonaimhoz.

— Csak aztán vigyázz, hogy meg ne rontsd magadat az uton.

— Ne félj, Cornéliám ellát mindennel a mire szükségem van.

(Folyt. vör.)

„KELET” TÁRGZAJA.

Nymphäa.

Elbeszélés.

Írta: Jensen Vilmos.

(Folytatás.)

Az ifju egyszerre teve mozdulatot a pavillon felé s kicsatolni biborpalástját.

— Megyek saját ruháimat újból felölteni.

De a hölgy hirtelen szavába vágott:

— Akkor újból átáznának s tán nem kapnál ma éjjel másokat helyette. Menj ezekkel és hagyd aztán az öregnél atyámnál és tizedet összehajtvá tedd fejdre, melyeket uszás közben is megvethatsz a megnevésedéstől. Nem megy? Pedig még soha senkit nem láttam hozzád hasonló ügyességgel uszni.

Igy szólva követé társát s könnyű kézzel segítte neki a már csak nem egészen megszáradt öltöny darabokat összekötözni, hogy aztán mint egy nehéz kalapot megerősíthesse fején. A tulparton a fállyát most élénkebben kezdtek lobogni, mert a hold ismét a látkör széléhez kezdte közeledni s az ifju készen állt a nedves útat ismét megtenni s a vízhez lépett. De most hirtelen visszatartá őt a lányka karja s szemei feltörő ijedség kifejezésével szédedezve tekintettek arczába.

— Oh istenem — eszem is elhagyott, kiáltott fel egyszerre, vajon lesz-e elég erőd még egyszer átúszni a tavat s eljutni-e a tulpartra? Ha a lidérczek aláhúznának:

Az ifju elnevette magát: Egyet sem követek többé, ha megígéred —

Mit?

Szerdahelyi Kálmán utolsó napjai.

(Orvosi naplóból.)

(Folytatás.)

A báró gondolkodása esett Látszott rajta, hogy le van sulytva attól, a mit hallott. Aztán fölkel s kijelenté Szerdahelyinek, hogy utazhatik, a mikor akar s elmaradhat, a meddig akar. Ne gondoljon semmivel, csak magamagával. Ha szükséges, maradjon el tavaszig, vagy a meddig kedve tartja, a mig

sorba, a melyeknél az ország megtakarításokat tehet. Először külön veszi a köznevelés meg a honvédelmi ügyet, mint a melyeknél nem szabad fillérkedni. Ellenben szorosabbra kell vonni az erszény zsinorját a közös kiadásoknál, s ezért a delegációba ellenzéki tagokat is keli választani. (Nagy haladás!) A közös nyugdíj lejjebb szállítani nem lehet, de a 2000 frton felüli nyugdíjakat meg kell terhelni progressív adóval. A dolgozni nem tudó hivatalnokokat (s ilyen sok van) irgalmatlanul el kell bocsátani: a főispánokból ismét dignitariusként kell csinálni. Több kamatbiztosított vasúti engedélyt nem kell adni, ellenben azon vasutaknál, melyek még a regie költségeit sem hajtják be, „azoknál óriási csémpeketnek, tolvajságnak, ügyetlenségnek kell végbe menni;“ a minister ellenörkődjek s a vétkeseknek ne irgalmazzon. Be kell hozni a szelvényadót. De ez nem elég, mond Jókai, még jobban nézzünk körül és így folytatja:

„Az a Sennyey okos ember; — lássuk csak miket mondott!

„Ha ő kibontja zászlóját, a nemzet az alá fog seregleni,“ azután: „a nemzetnek nagy kedvezésméi árán lehet megszerezni a pénzügyek rendbejöttét.“

Vajjon mi a legkedvezőbb eszméje „annak“ a nemzetnek, mely Sennyey zászlója alá tartozik? — Az „egyházi birtok.“

Sejtjük már most tehát, hogy mi az ő terve, melyet még nem akar elmondani? A hogy az olasz kormány segített az állam pénzügyein, midőn az olasz egyházi javakat értékesíté.

Összevetve minden kombinációt, azt kell állítanunk, hogy Sennyey ugyanezen alapon fekvő finansziális operációt ajánlja a nemzetnek. Várjuk hogy tervezetét bővebben kifejtesse.

E miatt ugyan sok mostani praelatus uelhöz martyriumot szenved léssen; hanem „az államnak élni kell.“

És végre magunkhoz az adófizetőkhez fordul s így végzi ugyancsak megszívelendő sorait:

„Negyvenhat millió forint az idei adóhátrálékunk: azt nem tudtuk lefizetni; de el tudtunk Bécsben mulatságra költeni tíz milliót s el tudtunk veszteni a bécsi börzén harmincz milliót. Mindent a kormánytól követelünk, vasutat, törvényszéket, iskolákat, közbiztonságot, honvédséget, nagy fővárost, nemzeti bankot, pénzkrisisben segítséget, minden ember számára egy hivatal, ha nem kettőt. Kezdjük el már, ha majd egy olyan kormányunk lesz, mely nem adhat többé semmit nekünk: azt a rendet, hogy adjunk mi neki; ne többet, csak a mivel tartozunk; csak annyit, hogy képes legyen ezen adósságok kamatait fizetni, a miket elődei minmagunk által sürgetett országos és helyi befektetésekre fűszedtek. Kezdjük el azzal az eszmével megbarátkozni, hogy az állam a mi államunk: s az államnak fizetendő adó nem a legutolsó, hanem a legelső kiadásunk. Járunk darócban, ha hazánk sorsa úgy kívánja, gyászolunk, mikor mások mulatnak, dolgozzunk, mikor más pihen; de az országunk adjuk meg erőszak nélkül, mivel tartozunk; mert — „az államnak élni kell!“

A képviselőház ülése nov. 26.

Kerkapoly Károly pénzügyminiszter: T. ház! (Halljuk.) Érteti fogja a t. ház, hogy rendkívül igénybe vett becses figyelmét csakis annyira kívánom még részéről is újból igénybe venni, a mennyiben azt helyzetemben feltétlenül szükségesnek tartom, különösen a nyilatkozott több képviselő ur által mondottakra, a hozzám egyenesen intézett felhívásokra, megjegyzésekre való tekintettel. Iparkodni fogok, t. ház, a mennyire emlékezetem bírja, mind egyik irányban megadni a szükségesnek látszó felvilágosítást, de nem is tenni ennél többet. Miután Simonnyival szemben felfejti, hogy nem csak polemizált a költségek ügyben, hanem indokolt is — miután továbbá az több oldalról jött vádat, hogy az országgyűlést kényszerhelyzetbe hozta, megczáfolta s felemlítette, hogy tegnap vagy tegnapelőtt tárgyalták és szavaztak meg 80 milliónyi költséget a monarchia másik felében akként, hogy a pénzügyminiszter felhatalmaztatik egy 80 millió erejéig menő költségeknek az államkincstárt minél kevésbé terhelő módon való megköthetésére.

Ezok után beszédét így folytatta:

De nemcsak az ellen, hogy ily rövid idő alatt kénytelen a ház határozni, tételtel szemrehányás, hanem ismételve mondatott: alig hogy megszűrad az egyik kötvény alatt az aláírás, már is jövünk a másikkal. Igaz, úgy van, de miért van úgy? Azokra a költségeknek, melyeket például az én kezdeményezésemre szavazott meg a ház, minél kevesebb esik, az egyiknek $\frac{1}{10}$ -ed része is elég arra. De he megérték, a mint már tegnapelőtt is mondtam, a korábban ültetett fűvek gyümölcsei, el kell azokat takarítani. (Élénk helyeslés.)

Azt mondták és interpellációt is intéztek hozzám, adjam elő az ország pénzügyi helyzetét; miért hogy azt eddig nem tettem? Kérem, tettem.

Indítvány tételtel egy 30 tagu bizottság kiküldetésére, a mely megvizsgálja az ország pénzügyi állapotait, mert én azt szeretem sötétben tartani. Bo-

csánatot kérek, nincs Európában egy ország, hol több tételtel volna arra, hogy az ország pénzügyi helyzetét a képviselőház minden egyes tagja tisztán, nyíltan, világosan lássa, mint itt. (Mozgás balfelől.) Most mindjárt be is bizonyítom.

Én nem ismerek egy nagy országot sem, a hol az előző zárszámadásai ilyenkor már nyomtatásban közkezen forogjanak. A mi 1872-ik évi zárszámadásunk több nappal ezalótt betérjesztetett, s a képviselő urak kezén van. Itt van egy példánya. De nem csak a zárszámadás, mert ez számítmókeleg, talán hosszadalmas és talán nem is minden képviselő érkezik ennek áttanulmányozására. Itt van hozzá részletes jelentése az államfőszámvéviszéknek és nem lehet mondani, hogy egyoldalú, tendenciósus; mert nem mi állítottuk össze, hanem az államszámvéviszék; nem mi commentáltuk, hanem az államszámvéviszék commentálta. Tehát 1872 végeig én egy jótával nem tudok többet, mint a mi itt van. Nem is szabad többet tudnom, mert azt eltitkoltam volna a számvéviszékétől, s az bűn lenne. (Élénk helyeslés.) Akárhányszor kérdeztem, ennél többet soha nem felelek; mert nem felelhetek, mert a mit tudtam, annak itt kell lennie. (Helyeslés.)

1872. végeig tehát leszámoltam. És 1873-ra? Itt van az első évnegyedi kimutatás april végével, tehát egy hónappal utóbb, mint a kezelés évnegyede lefolyt. Itt van a második évnegyedi kimutatás jul. végével, tehát ismét csak egy hónal utóbb, mint az évnegyed lejárt. És itt a harmadik, september végeig. — Én ennél megint nem tudok többet, tekintve az ország saját bevételeit és azok hova fordítását; mert a mit tudtam, azt ide tenni kötelességem volt. Ha commissiót küldünk ki s azzal megbeszéljük a dolgot, akkor tudunk valamit, de ha ezt genuine heteken hónapokon át tanulmányozzuk, akkor tudunk mindent. (Élénk tetszés.)

(Folyt. köv.)

A szász lapokból.

Szász testvéreink, mint többször volt alkalmunk megjegyezni, vagy nem gondolkozniak semmi tekintetben sem önállón, vagy ha gondolkozniak, eszméiket titokban tartják. A szász népnek számához mérve, ha a magyarországi német lapokra is tekintünk, számos hírlapi organuma van. Csupán ezen organumokon esik azonban meg, hogy heteken keresztül mondhatni semmi eredetit sem mutatnak fel, s legkevésbbé sem érzik magukat hivatottaknak, hogy bármily irányban a közvélemény alakítására befolyjanak. Így történik aztán, hogy heti szemlének alig van anyagja s ha a feliratozások korszaka nem állott volna be, ma sem volna mit a szászok politikai életéből olvasóinknak felmutassunk.

A „Wochenblatt“ legutóbbi száma hozza Beszterce vidékének kérelmét, a nemzetiségek egyenlőségéről szóló törvény módosítása tárgyában. A beszterceiek sem akarnak kivételt képezni a szászok között s így természetesen a magyar nyelv hivatalos használata ellen panaszkodnak, a mi iránt különben a magyar kormány fájdalom! rég ideje küldözgeti a rendeleteket a beszterceiekhez is.

A felirat miután kezdetén lefesti a szászok ama reményét, mely szerint a címével ellenkezésben álló 1868. 44. t. cikk hozatalakor azt hitték, hogy a törvény szigora, hoi kivitele „áthágatallan“ akadályokba ütközik, enyhíttetni fog, keservesen csalódtak azonban s ezért érzik kötelességüknek a törvény módosítása tárgyában kérényezni.

A kérelem támogatásában hűségese egyetértéssel követik a szebenieket. Elpanaszolják, hogy bizottságuk egy tagja sem érti tökéletesen a magyar nyelvet s így magyar jegyzőkönyvet nem is hitelesíthetnek, vagy ha erre rá kényszerítenének, „a magyar királyoktól oly sokszor magasztalt szászok, kik községi ügyeikre nézve szabadon mindig községi testületekben tanácskoztak és határoztak, most a magyar királyság ősi jogainak visszaállításakor — leglényegesebb és legfontosabb alkotmányos joguktól, községi hivatásai teljesítésétől megroboltatnának. És miért? mert nem tudnak magyarul!“

Folytatólag a szebeni példát követve beállnak a beszterceiek is törvény magyarázóknak. Az 1868. 44. t. cz. 2. §-a ugyanis azt mondja, hogy a jegyzőkönyvek az állam hivatalos nyelvén szerkesztendők, azon hozzáadással, hogy e mellett a községi nyelvén is vezethetők; lejjebb azonban ugyanezen törvényt kimondja ugyan, hogy a benső ügyvitelben is az állam hivatalos nyelve használtassék, a mennyiben azonban e vagy ama törvényhatóságban ez a hivatalnokokra nézve tapasztalati nehézséggel járna, az illető hivatalnokok kivételesen azon nyelvet is használhatják, melyen rendszerint a jegyzőkönyv szerkesztetik, minthogy azonban a jegyző tiszte a belső ügyvitelhez tartozik s minthogy e tekintetben a magyar nyelv használata nyilván tapasztalati nehézségekkel jár, napnál világosabb tehát, hogy nem kell magyar nyelven szerkeszteni a jegyzőkönyvet. Csakhogy ki nem mondják szász atyáinkiai, hogy nekik ne is al kalmatlankodjék többet a belügyminiszter, mert e törvény-magyarázat „elviázhatatlanul“ correct.

Ehez hasonló tisztasággal előntök a beszterceiek azt is, hogy a minister biztos „törvénytelenül“ járt el, midőn feljelentette a besztercei kir. törvényszéket, mivel ott a magyar nyelv használá-

tára nem talált, valamint a miniszter is, ki e nyelv használatát elrendelte.

Kérik végre a magyar országgyűlést, hogy mondja ki:

1. A kormány az 1868. 44. törvénycikket ne alkalmazza oly módon, mely e törvény szigorát még növeli.

2. Az 1868. 44. t. cz. átvizsgálás alá vétésék és Magyarország és mellékterületei különböző népfajai jogos kívánságait s az állam valódi érdekeit szemelőtt tartva módosíttassék.

Eddig a beszterceiek.

A feliratok küldésének egyik újabb alkalmá Ö felsége a király örömmünnepe is. Ez ünnepről igen illően a szász nemzeti egyetem sem akar elmaradni s a napokban egy üdvözlő feliratot fogadott el, melyet a „Hrmt. Zeitung“ egész terjedelmében hoz.

Megvalljuk, azon hitben voltunk, hogy e feliratnak is olynemű indokok lesznek legalább kis részben rugói, mint a melynek Mileticset indították rá, hogy a szerb vajdaság felállításáért üdvözlje Ö felséget. Azonban örömmel csalatkozunk. A felirat nem hogy alkotmányellenes érzelmekeket áruhá el, ellenkezőleg többször is említi a szászok Magyarországot, mint szeretett hazájukat s szép szavakban adnak hála a királynak, az alkotmányos kiegyezkedésért.

„Hafias lelkesedéssel tölt el minket — ugymond — a tekintet az új alakban felvirágzó ösbírodalomra, s az alkotmányának visszaállítására által új n agys ágra emelkedett hazánk Magyarországra, habárközségi életünk még törvény által nem szabályoztatott.“

A felirat végzavai ezek:

„Vajha fiaink, ha istennek úgy tetszik, felséged legmagasabb uralkodásának második negyedszázados évfordulóját is megérnék, s akkor is hozzájuk hasonlóan jelenjenek meg a trónnál, mint békés polgárok a monarchia előtt, ki, mint kevesen előtte, a polgárság állását és jelentőségét az állam szervezetében elismerte és becsülte.

Isten kegye öröködjék mindig Felséged drága feje és az egész uralkodó ház felett! Isten áldása a mi szeretett hazánk Magyarországra!

Isten oltalmazza az egész monarchiát!

BELFÖLD.

Zilah, 1873. nov. 26.

Tanügyi állapotok.

A közoktatási törvényozik hatályba lépte után 187 $\frac{1}{2}$ -ik tanév elején tűnt fel először tanügyünk egén a módszeres népoktatás hajnsugara, s így épen három éves e szerint modern tanügyük, melynek e reménysugara koronkiut mindig nyert fényében, úgy, hogy ma már nyugodt öntudattal állíthatjuk, miszerint a tanügy tekintetében itt a haladás színvonalán állunk.

Hogy e tételt bebizonyíthassam, le kell írnom röviden, statisztikai szempontból kiindulva, tanügyünk epochális életét 187 $\frac{1}{2}$ óta. S minthogy inkább a népoktatásügyével foglalkozom: csakis népiskoláink felett akarok ez uttal röviden szemlélteteni.

Tanügyi fejlődésünk első korszaka tehát 1870-től, azon időtől datálódik, midőn a ref. népiskolák közséjivé váltak.

Az 187 $\frac{1}{2}$ -tanévben két népiskolában, illetőleg három tanteremben volt a tanulók létszáma összesen 150. Az 187 $\frac{1}{2}$ tanévben ugyaneanyi.

A második korszak 187 $\frac{1}{2}$ tanév II.-ik felében kezdődik, mikor a tyukól-nagy-utcai iskola megnyílt és ünnepélyesen felszenteltetett. E tanévben a tanulók létszáma már 182 volt, mely szám, négy tanterembez arányosítva, nem volt kielégítő, a minek oka, azetem szerint, nem lehetett egyéb, mint az, hogy hatóságunk a törvénytörvényhatóság kényszeroktatást a város területén elmulasztotta pontos és lelkiismeretes összeírások alapján végrehajtani, s így megtörténhetett, miszerint kényszeroktatás hiányában csak azok a szülők adták gyermekeiket iskolába, kik nem állanak a műveltség legelső fokán. —

Az 187 $\frac{1}{2}$ -ik tanév kezdete, illetőleg a harmadik korszak, minden akadályt elhárítva maga elől, megadta a nagy impulzust a tanügy terén. Ugyanis a krasznantezei ajnonnan épült iskola gyönyörű két tantermével f. évi october 1-én az oktatás kedves színhelyévé vált, hol 160 gyermek a legkényelmesebben nyerheti oktatását. (Ez iskola szentelési ünnepélye karácsony másodnapján lesz)

Már most a hatóság is, kibontakozva hideg közönyösségéből, melegen felkarolta a legszentebb ügyet s teljesíti polgári kötelességét híven. Látja, hogy a város területén három népiskola van, melyek közül két új iskola építésére a város 14-ezer forintot adott ki, s látta, miszerint a formalis kényszeroktatás, illetőleg az egyszerű hirdetés mit sem ért a szülők $\frac{3}{4}$ -ed részével szemben, mert azok még neveltséget csináltak belőle maguknak; már most a kényszeroktatást nemcsak hirdette, de végre is hajtotta. Ugy járt el egy hét alatt a hatóság nemes tisztében, hogy a tanulók ez idei létszáma szinte duplamát érte el a múlt évének. Nevezetesen: a belleányiskolában van jelenben 90, a tyukól-nagy-utcaiban 85, a krasznantezeiben pedig 160 tanuló; ezenkívül a képezde gyakorló iskolájában van 90, a t. cath.-soké-

ban 50. Népiekolai oktatásban részese e szerint nálunk mindössze 475 gyermek. Szembeállítva az összes népiekolai tanulók jelen létszámát a múlt tanévvel, tehát 475-öt 275-el, kijó eredményül, mint különbség 200, mely szám, nézetem szerint, tetemes szaporodást jelez az 187 $\frac{3}{4}$ tanévre.

És most szóljunk pár szót a hatóság mikénti működéséről.

Első lépés az összeírás.

A polgármester ur a 6—12 és 12—15 éves tanköteles gyermekeket az utcaatyák mellé rendelt egy-egy hivatali közeg által pontosan és lelkiismeretesen összeíratta, azután az egész város területén kihirdettetett, miszerint 15 nap alatt minden szüle vagy gyám iskolába adja tanköteles gyermekét, még pedig a 6—12 éveseket a mindennapi, a 12—15 éveseket az ismétlő iskolába (A törv. értelmében télen 5, nyáron 2 óra hetenkint ismétlő oktatás.) És itt, midőn az ismétlőkről szólunk, nem tehetem, hogy fel ne említsem azon sajnos körülményt, miszerint ezeknek szinte $\frac{2}{3}$ -da nem ismétlő, hanem absolute kezdő: soha népiekolai oktatásba nem részesült mostanig. Iskolaszékkünk az ismétlő tanköteles gyermekeket e szerint két csoportra osztotta: kezdő és haladókra, nem szerint megkülönböztetve, s minden csoportnak külön tanítója van. Fájdalommal tekinthet az ember végig egy ily 14—15 éves serdülőkből alakult tanuló csoporton, látva, mikép e szegény gyermekek, szülők hibája, hanyagsága miatt kell, hogy ott kezdjék, hol tulajdonképp a 6 éves gyerek kezd. E fájdalmas körülmény minde- nekfelett úgy mérvben kell, hogy igénybe vegye a hatóság figyelmét, mert a mulasztás következtében igen nagy a seb, s rövid idő alatt meg kell azt gyógyítanunk.

Második lépés a megzalogolás.

Egy hiv. közeg két-két rendőrszolgá kíséretében, a kitűzött 15 nap eltelté után, rendre vette mindazon házakat, melyeknek házáma a tanköteles gyermekek névjegyzékében, külön rovatban be van jegyezve, s először is kebelezési nyugtát kért a szülőtől, mely bizonyítja, hogy tanköteles gyermeke ez vagy amaz iskolába jár, s ha valamelyik szüle vagy gyám nem tudott ily kebelezési nyugtát felmutatni, azonnal megzalogosítottatott és a törvény értelmében megbüntetett, első ízben 50 krig s így a népiekolák már csaknem egészen be vannak népesítve, de arra esetet még nem hallottam, miszerint valakit másodizben is megbüntettek volna, mivel már most nincsen szükség erre.

A törvénytörvényhatóság végrehajtása alkalmából, több adomaserű történetet hallottam már, mely történetek, népkun csodálatra méltó gondolkodás módjáról tesznek tanbizonyosságot.

Ilyen a többek között ez: Egy családban van két leány és fiúgyermek; az összeírás alkalmával az apa 11 éves fiát eldugta s csak a leányokat irat-ta be, így gondolkozván magában: „ha fiamat az iskolába huzezolják, nem lesz kit magammal vigyek az erdőre azt hordani.“ Midőn a rendőrszolgák a második lépés alkalmával e családhoz mentek, az apa a fiut ismét elrejtette, de már ekkor nagyon kevés ideje lévén a műtetre, egy szűk ládába gyur-ta a szegény gyermeket; alig olvassák el a végrehajtók a két leázról szóló nyugtát, a gyermek torkaszakadtából kiáltott a ládán ülő apának: „eresz-szen ki, apám, mert mindjárt megfulladok!“ A végrehajtók észrevették az apa galád eljárását, feljelen-tették s így került a fiu is iskolába.

S végül tanügyünk állapotáról irt szerény tudósításomat nem zárhatom be addig, míg Zilah város polgármestere, Warga Endre urak a tanügy érdekében tanúsított e nagybecsű közreműködésért, köszönetet nem szavazok. Fogadja tehát, a tekintetes polgármester ur, az egész tanítói kar, minden tanügy barát s a város területén minden értelmes polgár nevében kifejezett meleg köszönetemet, s egyezminden elvárjuk mi és velünk együtt minden tanügy-barát, városunk területén minden értelmes polgár, hogy ezen böles intézkedés, energicus végrehajtás teljes értékű fogantatást nyerjen; csak így, és nem másképp mondhatjuk el aztán: „Eljött népnevelés a te országod.“

Szász Lajos.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, nov. 29.

Az osztrák hivatalos lap nem hivatalos része Rauscher bibornok egy pásztorlevélét teszi közzé, melyben az az osztrák császár trónraléptének 25 éves jubileumát egyházaig is megünnepelni rendeli. E pásztorlevél éle a liberalis eszmék ellen van intézve, mint melyek kímélet nélküli kritikára, materialismusra és hitetlenségre vezetnek. A többi között a „Hon“ szerint ezeket is mondja a bibornok ur: „Ö felsége uralkodói joga visszamegy I. Rudolfig, a ki Németországnak visszaadta a rendet és békét. E hat évszázad falait a törvényes örökösödés ment maradt minden háborítástól. Bármennyire is sajnos eredményeket vivott ki Ausztriában ama párt, mely a társadalmat istentől elszakítani akarja — van nekünk mégis egy császárunk, ki nem a nép kegyéből való, azaz, ki nem a győzelmes forradalom emelt a trónra s kinek jogszertisége minden

rétegen feldől áll; 6 azon horgony, melyhez reményeket kötjük.

Ó felsége elődei nagy viszályok idején is pártot fogtak a kath. egyháznak, némelykor tévútra is vezették holmi időleges nyereség által, ennek oka csak a protestantizmus győzelme volt Németországban. De mindig a mikor istenről és az igazságról volt szó, nem számították meg az ellenségeket, nem retették mérlegbe egyes országok nyeresét. I. Ferdinánd unokája és utóda azonban most azokkal áll szemben, kiknek az evangélium és az egyházi hagyomány nem egyéb, mint hiábavaló önjongás és a vallás üldözése a valódi liberalizmus. Szóvivői már Auszriában is tartózkodás nélkül hirdetik, hogy a haladás kedvéért meg kell semmisíteni a kereszténységet és úgy a sajtó, mint az iskola közreműködnek arra, hogy a három isten helyére a bolt anyag mechanizmusa és az egy ós izap, mint a lélek szülő anyaga helyeztessék.

Egy Marciából nov. 19-én kelt távirat szerint Cartagena bombázása a kőztársasági csapatok által nov. 24-én kezdődött meg. A kormánycsapatok már meglehetősen régóta dolgoztak az ostromzár felállításán, most már tehát minden készen van. Az ostromló csapatok vezére, Ceballos tbk még 5000 önyi segéd csapatokat vár. A cartagenai insurgensek között, hírszerint, mióta az újabb junta-választások megejtettek, nagyobb összetartás uralkodik.

Francziából a kormányváltozásra nézve még semmi végleges és biztos hír nem érkezett. Egyik revisio szerint Broglie, másik szerint Magne fogna megbízatni új kormány alakításával.

A „Szt.-Peterburgszkija Vjedomosti“ közli, hogy Oroszország déli részében magán társulatok alakultak, melyeknek feladata mesterséges öntözést létrehozni és ugyanakkor az államjóságok fölött fölügyelő ministerium egy rendeletet adott ki, miszerint a Novgorod és annak környékében, valamint „Poljuszben“ is, — azaz a fehér Oroszország, Grodno, Kijev, R domiszl és Volhinia kormányzóságokban létező mocsárok kiszáritásának, mi által a termékeny föld 6 1/2 millió deszatinával (egy deszatiná annyi, mint Magyarországon a hold) nagyobbítható. Az említett lap a társulat vállalatától és a ministerium rendeletétől nagy eredményt vár, mivel az „új föld“ a reá fordítandó kiadásokat rövid idő alatt fedezni és az országot gazdasági tekintetben alig képzhető fokra emelni fogja.

Ugyanezen lap arról is értesítést hoz, hogy Számára és Orenburg kormányzóságokban éhség uralkodik. Valamint a kormány, úgy a magánosok is adományokat szedtek ezen baj elhárítására. A kormány gabonát küldött, a magánosok pénzbeli segítyt elégséges mennyiségben adományoztak.

A „Szt. P. Vjedomosti“ írja, hogy a szt. pétervári „magas körökben“ az Ekaterinburgtól egész Sziberián át Vladivosztokig építendő vaspálya kérdése komolyan tárgyalatik. E pályának hosszúsága 7000 verstnyire létezik. Az angol bankárok rokonszenven fogadják ezen javaslatot, és a mint hírlík, 360 millió rubelt ajánlanak a kormánynak, ha ez nekik 4%-ot biztosít.

Törvénykezési csarnok.

A kolozvári kir. törvényszéknél Szekernyes György papfalvi lakos gyújtás büntetésében 1873. nov. 22. tartott végtárgyalásnál előkötött kir. tör. bíró Szentiványi Gyula, a kir. ügyészség részéről jelen volt Drágos Elek kir. alügyész, vádlottat védelmezte ügyvéd Polcz Rudolf.

Vádló kir. ügyész Szekernyes Györgyöt papfalvi Szűcs Juon kárára elkövetett a btk. 166. §-ban írt gyújtás bűnében bűnösnek és a btk. 167. c) pontja alapján tekintettel a túlyomó enyhítő körülményekre 10 évi súlyos börtönrre a káros Szűcs Juon 377 frt kára megtérítésére kérte ítéltetni.

Védő ügyvéd a gyújtás bűntény tárgyi és alanyi tényállását a bíró szemle és vádlottnak perrendszert beismerése által bizonyítottat látván, csak is a büntetés mértékét illetőleg tette meg észrevételeit; a büntetést nem látta a btk. 167. c) banem csak is a btk. 167. e) pontja szerint kimérendőnek, mivel a nyomozat rendén káros kárát különösen a gyümölcsfákat illetőleg tulságos magasra tette fel, mivel a tűz által megperzselt 3 körtve és 1 almafa, melynek kiszáradása uincs bebizonyítva, sőt kétséget is, értéke 233 frtra van feltéve Papfalván földész házána lly tenyésztett gyümölcsökkel arányosítva oly magas árban van felszámítva, hogy a vizsgáló bírónál vádlott nyereszkeskedő hajlama iránt alapos gyanu merülhetvén fel meghítteltetése a kár összegét illetőleg szabályellenesen történt, kérte, hogy a valódiság kárpaphatolása végett a végtárgyalást napojja el és a nyomozatnak a bpr 176 §-a szerinti kiegészítését rendelje el.

A törvényszék a kiegészítési ajánlatnak helyet nem adván, miután védő ügyvédét végindítványtételre utasította, védő ügyvéd a büntetés kimérésénél kérte tekintetbe vétetni, hogy vádlottnál méltatlan bántalmaztatása miatt született gonosz szándék és a tett végrehajtása közli idő oly rövid volt, hogy az érett megfontolás és hosszabb eltökélés cselekedete következményeinek megírálása hiányozott, mi a büntetést enyosítaná; az okozott kár csak 130 frt tesz, tehát nem oly tetemes összeg, különösen a károsra a nézve, ki több vagyonnal is bír, hogy jelen eset-

nél a btk. 167. §. c) pontja vétethetne büntetés kimérésénél zsinormértékül, mely tény a megrögzött gonoszszághól eredő többszöri gyújtogatásokkal egy vonalon álljon, és ezek alapján a büntetés kimérésénél a btk. 167. e) pontját alapul venni, azonban tekintve, hogy az érett megfontolás hiányzott, a vádlott félttas állapotban volt s így öntudatával alig bírt, hogy fehevült kedély állapotban, mire káros nyújtott részben okot, követte el a tettet, nevelése elhanyagolt, eddigelőlelete ellen nincs kifogás, tettet megbánta, a kár csekély azt jóvátenni, mivel 290 frt vagyonnal bír. képes és kész; önhibáján kívül hosszabb vizsgálati fogaébszenvedett, melylyel szemben súlyosító körülmény nem merül fel, vádlott javulását remélve a bpr 286. §. írt rendkívüli enyhítési jog alkalmazását kérte.

A törvényszék a vádlottat a btk. 166 §-ban írt nyújtás bűnében bűnösnek és a btk. 167 e) alapján 8 évi havonként 1 bűjittel súlyosított börtönrre és káros 130 frt kára megfizetésére ítélte, a gyümölcsfák árával a törvény rendes útjára utasította.

A kir. ügyész az ítéleten megnyugodott, vádlott és védője az ítélet ellen fellebbezést jelentettek.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, november 29. 1873.

— Ó felségénél ma a budai várpalotában udvari estély lesz, melyre az egész országgyűlés képviselőit hivatalos. A király és királyasszony e hó 30 án indulnak az osztrák fővárosba, hol a jubileumi ünnepélyek december 1 én és másodikán fognak végbenenni. A szineloadás alkalmával azon utcák, melyeken a királyi pár végigkocsiz, mind a legfényesebben lesznek kivilágítva. A nemzeti színház homlokzatán nagy transparent készül, mely ő felségét megérkezése alkalmával már messziről fogja üdvözölni e szavakkal: „Éljen I. Ferencz Jó-zsef osztrák császár és Magyarország királya!

— Torna vívodánk a téli időnyre nagy élénkségre néz elő. Az egyetemi hallgatók egy aláírasi iv utján tömegesen kötelezték magukat, hogy decz. hó 1-től fogva a vívoda tagjairá lesznek. E körülmény arra indította a választmányt, hogy a vívodai órákat alkalmasabb időre, t. i. esti 6—8 órára tegye át. Mint értesülünk, a városi tornászok is tömegesen jelentkeztek s az órák hétfőn és csütörtökön esti 6—7 óráig tartanak. Örvendünk, hogy ifjuságunk végre felismerte a vivás és tornászok hivatását s hiszlik, hogy a most mutatkozó érdekelttség nem sorakozik a Magyarországon divatozó tünédekény szalmatüzekhez.

— A városi képviselők választásakor lapunk ismételve figyelmeztette pártunk híveit, hogy vesélyes játékok ezek, midőn mellékes czélkért természetellenes szövetségre léptek. Akkor csak jóslhatunk, most tényekre hivatkozhatunk. Mint olvasóink tudják: a városi polgármester megválasztása a mai gyűlésre vala kitűzve. A választásból azonban semmi sem lesz, mert a kijelölt bizottság tisztében nem járhatott el: a három választott biztos a tisztéről lemondván. A lemondás oka pedig, mint szél-tében beszélük, az, hogy a kijelölt bizottság többsége nem fogadta el a kisebbség azon indítványát, mely szerint elvéken ki lesz vala mondandó, hogy a bizottság minden qualifiált folyamodót candidálni fog. Hogy ez indítvány gyökerében támadná meg a törvény határozatát, illusoriussá tenné a candidál bizottság lételet, ki-játszaná a bizottság többségének jogát — ez mind semmi akkor, a midőn baloldaloskodni kell. A bizottsági tagok lemondása a képviselő testület mai gyűlésén fog előkerülni s az erőszakosan megakasztott tisztválasztások új candidál bizottsági tagok választása által folyamatba indittani. Kiváncsian várjuk e gyűlést, hogy meglássuk: Kolozsvár város képviselőtében mennyi a törvény iránti tisztelet, mert bár a mesterségesen fölvetett kérdés eldöntése egyedül a candidál bizottság hatáskörébe tartozik: azért valószínű, hogy a baloldali tagok meg fogják kísértetni magukat a törvény magyarázatába ártani. Ám tegyük: az erőszakoskodás sikerre vezetni nem fog, mert a törvény-magyarázat a törvényhozást illeti, — de a felelősség terhe mindenesetre azokat, a kik párt-czélök kedvéért a törvényt nyílt és határozott rendeleiteit akarják kijátszani s ez által utját állják annak, hogy városunk szervezete elvégre rendes folyamatba induljon. A sajnós incidensből az a nyereségünk különben megvan, hogy a baloldali ló-láb egyszer már kimutatta magát. Az első után következik a második.

— Biró Pál nyugalmazott kormányzéki le-vétári igazgató tegnap meghalt. Tréfás öreg ur volt. Nyugodjék békében!

— Tallér Sándor okleveles állatorvos, a kis-béri m. kir. álladalmi intézet gyakornoka, ifjú éle-tének 25-ik évében, nov. 27-én reggel 1/2 órákor jobb létre szenderült.

— Kerkapoly Károly, ki mint tudjuk, egye-temi tanárrá nevezetett ki, még mielőtt honvédelmi államtitkárrá lett volna s magának e tanári állást fenntartotta, az „Ung. Lloyd“ szerint már a jövő félféven elfoglalja tanszékét s az államtudományok-ról fog praesegálni.

— A törvényesen egyesített főváros terü-le-tén lévő távirtdák ezután a következőleg nevezttne-

el: az eddigi budai állomás neve lesz Budapest-vár, a császárfürdői állomás neve lesz Budapest-Császár-fürdő, az ó-budai állomás neve lesz Budapest-Óbuda a pesti állomás neve Budapest közp. táv., a post-józssefvárosi állomás neve lesz Budapest-Országház, a kőbányai állomás neve lesz, Budapest-Kőbánya. Egyelőre azonban az ezen helyekre netalán a régi elnevezések alatt czimzett sürgönyök is még elfo-gadtatnak

— A kir. igazságügyiminister Munteanu Dé-nes n. szebeni törvényszéki irnokot ugyanazon tör-vényszékhez, és Karváz József igazságügy-ministeri fogalmazó-gyakornokot a szelistei já-rásbíróshoz aljegyzők: továbbá Száva Mátyé szászsebesi, és Vlád Miklós szerdahelyi írás-bíróshoz díjnokokat a szászsebesi járásbíróshoz ir-nokokká nevezte ki.

— A „Telegrafulu Romanu“ legújabb szá-ma Axentie Severutól egy táviratot közöl, melyben a jeles vezéresillag a román értelmiséget Gyula-Fe-hérvárra tanácskozásra hívja össze, a király 25 éves uralkodói pályájának jubileumára egy üdvözlő felirat szerkesztése iránt. A „Telegrafulu“ megjegyzi, hogy a meghívás „igen későn“ jelenik meg.

— Horváth Boldizsár volt igazságügyértől a „Föv. Lapok“ tegnap száma egy költeményt közöl. Midőn a politikai lapok egy jeles szónoklatával fog-lalkoznak, ugyanakkor a fennebbi szépirodalmi lap úgy mutatja be, mint a költészetnek is barátját és koronkint mive öjét.

— Himen. Császár Gyula, debreczeni pénzügy-igazgatási titkár tegnapelőtt vezette oltárhoz öv. Jónás Dánielné urasszonyt.

— Nemzeti színházunk választmánya a ka-rácsony első napjára eső normanapon hazafias kész-séggel engedé át a színházat magyar dalárainknak hangverseny rendezésére. A dalkör keteléből kikül-dött választmány, mint halljuk, mindent elkövet az estély minél érdekesebbé tételére s e czélból a mű-kedvelő társulatot is telkéri közreműködésre. Minthogy e hangverseny jövedelme a jövő év folytán városunk-ban rendezendő országos dalárünnepély költségének fedezésére fordittatik, reméljük, a közönség tömeges részvétele koszoruzza buzgó daláraink nemes törekvését.

— A színház köréből. A nemzeti színház legújabb 100 aranyos népszimnű pályázatánál, az ismételt bírálat után, a „Kincskereső“ és „Szé-kalföldön“ című népszimnű közül az utóbbi nyerte el a pályadíjat és a dicsőséget. Szerzője: Berczik Árpád.

— Gyergyó-Tölgyesen, jótékonyczélú előadá-sok rendezésére, működvelő társulat alakult.

— A máskor oly gazdag Bánáthból az a hír ér-kezett, hogy a temesvári katonai raktárak számára nyolcezer mázsa rozsliszet vettek Németországban ilyesmi ott rég nem történt.

— Milán fejedelem Kragujeváczon szeredán nyitá meg a szerb skuptinát, s megérkezése estéjén a várost ünnepélyesen kivilágíták.

KOZGAZDASÁG

A tejkezelés és vajtermelésről.

(Vége.)

A tej, mint tudjuk, a tőgyekből fejtetik és a tejmirigyek által, a vérből kiválasztott alapelemek-ből készítettetik. A tej ép oly váladéka a tejmirigyek-nek, mint az epe a májnak és a huy a vesének. A tejmirigyek a fűstöz mirigyekhez tartoznak és legegyszerűbbben egy szőlőfürttel lehet őket összeba-sonlítani. Több kevesebb apró hólýagcsa, mint a szőlő-lőlél az egyes szemek, ül egy kis csatorna végén és bele szájadzik, a kis csatornák egy nagyobb, a tejvezetékbe egyesülnek; több így alakult fürt, ha ugyan így nevezhetjük, kötszövet által vagyon össze-kötve és képezi a tejmirigyek tömegét. A tejvezeték-ek a csatornákkal a végükön levő hólýagcsák nél-kül ugy néznek ki, mint a szőlő gerezdje, t. i. sze-mek nélkül. A tejvezetékbe végre az ugy nevezett tejmedenczébe száradzanak, rendszeren több egyesülve. A tejmirigyek szorosabz boncz és élettani elemzésé-be illetőleg működésének leírásába itt nem bocsát-kozhatom; akkor azt akarom még megjegyezni, hogy a nevezett hólýagcsák az őket körülverő véredények-ből nyerik a tejalkatrészeit. A kész tej ezekből a csatornákbá, innen a tejvezetékeken át a medenczé-be vagy tejartóba foly és gyűl össze, közvetlen ezek-ből fejtetik azután, a csecsek finom nyilásán keresz-tül, a sajtárba. Minden csecsnek egy külön tejartó vagy medence felel meg.

A tej, mint a mirigyek által laassanként elké-sztítve a medenczékben összegyűl, azokat — tehát a tőgyet — felduzzasztja. Az oly tehenet, melynek tő-gye rendszeren fejés előtt, mint fejés után felduzzadt, nem tartjuk jó tejelőnek, mivel a duzzadtág nem a tej, hanem a tőlgyek hosszúságától ered; az ily teheneket husos tőgyűnek hívjuk. A tőgyek ily alko-tása mellett a medenczék kicsinyek, ezzel összefüg-gésben a tejmirigyek sincsenek rendszeren, jól, erősen kifejlődvé és ezért nem választhatnak és készíthet-nek nagy mennyiségben tejet.

A kézzel való fejtést mindez ideig, semmi más mód vagy eszközzel czélszerűen helyettesíteni nem vagyunk képesek; az ugynevezett önféjők t. i. ele-phánt csont vagy ezüst csővecskék, a csecsek vagy az egész tőlgynek gyuladását idézik elő: ha ezen baj el is mulik, rendszeren az u. n. tejfolyás marad hátra. A csecsek vékony nyilásába beerőszakolt cső-vek azokat ingerlik és annyira kitégítják, hogy ha az inger következtében beállott gyuladás el is mulik, a csecsek nyilása tő bnyire nem képes annyira összehuzódni, hogy a medenczékben összegyűl tés

saját súlyánál fogva kifolyni törekvő tejet, vissza-tarthassák.

A tejkezelésnél főlv a tisztaság. Első sorban tehát arra fordítunk gondot, hogy a tehenek tőgye mindig tiszta legyen; a fejés előtt langyos meleg-vízzel kell megmosni: megjegyzem azonban, misze-rint ez csak kisebb gazdaságokban kivihető. Nagyobb tehen állomány mellett erre szükség sincsen, mivel ezekben rendszeren tehenészek vannak, kik folyton kéz-nél lévén, a tehenek alatt az almot mindenkor tisz-tán tarthatják és így a tőgyek elmoscolását meg-akadályozhatják. Hogy a fejő fejése előtt megmossa kezét és tiszta kötenyt kössen fel, az magától ér-tetődik. A fejés lehető tökéletesen történjék, er nem csak azért fontos, mert a tőgyből legvégül nyert tej, legtejfeldusabb, hanem azért is, mivel tökéletlen kifejés folytán a tehen tejelése apad, tőgye pedig gyuladások és más bajok által veszélyeztetik. A te-jet a sajtárakból finom szitán keresztül, egy nagyobb edénybe töltjük, még jobb, ha ezen edényt egy rit-ka vászondarabbal fedjük be és ezen keresztül szűr-jük a tejet, megakadályozhatjuk ily módon a por-nak és nyáron át a legyeknek tejbe hullását. Arra is ügyeljünk, hogy a tej ne sokáig álljon az istá-lóban, nehogy kellemetlen szagot vegyen fel. A vász-nat és szitákat, naponként gondosan ki kell mosni és kellően megtisztítani.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten novemb. 29. 10 ó. 40 p. d. e.

Érkezett novemb. 29. 11 ó. — p. d. e.

Királyunk 25 éves jubileumát a főváros tegnap este fényesen meg-ünnepelte. A kivilágítás fényesen sikerült. A színházban a diszelő-adáson a király és királyné ő flgeik megjelentek s mindenütt lelkesedés-sel fogadtattak. Ma fogadja az or-szágygyűlés üdvözlő küldöttségeit. A felsőház tegnap elfogadta a köl-csönt; Cziráky János nagy beszéd-ben bizalmat szavazott a mostani kormánynak s a Deákpártnak, a za-jos helyeslés közt tiltakozott újpárt-alakulás, coalitio ellen. Ma a kép-viselőházi ülés szentesített a kölcsön-törvényt kihirdetés végett.

Felelős szerkesztő: Szász Béla

(Nyitlér.)

Sz.-Lóna, 1873. nov. 26.

Jelen lap 248-ik számának nyitlterében tett felszólításomat ügyvéd Székely Márton ur-hoz visszavonam s alaplatannak nyilvánítom, mert Pocs Istvánné engem egészen másként informált, mint a hogy a dolog valóssággal áll. Vajna ödön.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciere Du Barry.

Londonból. (63—208)

Minden szuevedőnek egészség a dolgat Revalescie-re du Barry által, a mely gyógyszer használatá és költség nélkül a következő betegségeket gyógyítja: Gyomor-, ideg-mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhártya-, lélegvet-, hűdés-, és vesebajokat, tuberculoset, aszkort, asztmát, hurutot, emésztés hiányt, dugulást, vérhaszt, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vízkört, hideglázt, szédülést, vértolulást, ulázást, éme ygést és hányást még teherben is, diabetezt, blúskomor-ságot, óvanyaságot, csúst, köszvényt, sápkört. Kivonat 75-000 bizonyítványból gyógyulásokról, melyek minden gyógyszer-rel dacoztak.

68471. sz. bizonyítvány. Prunetti (Mondovi mellett) 26. okt. 1873.

Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodálato Revalesciere du Barryt használtam, az az Lévt én öti, agg-korom nehézségeit nem érzem, sem 84 évem terheit. Látá-saim ismét karcsuk, látásom oly jó, hogy nincs szemüvegre szükségem; gyomrom erős, mint 30 éves koromban — ezáltal megifjodva érzem m agam; prédikálók, gyontatók, betegéket látogatók, meglehető hosszú utakat teszek gyalog, eszem tiszta, emlékező teltségem friss. Kérem e nyilatkozatomat közlétenni a hol önnök tetszik. Alázatos szolgája

Castelli Péter, abbé, bachal- és titud-prunetti plébános a mondo-vii kerületben

75.705 sz. bizonyít. Bécs, Praterstr. 22. május 1871.

Hálával tartozom önnök azon eredményért, amelyet i-tűnő Revalesciereje rajtam gyakorolt. Gyakran szenvedtem t. i. gyomor-göröcsben, hurutban és vérhasban, a melyekből kitű-nő szere megmentett.

Grossmann L.

Táplálékul levén a husnál, a Revalesciere öltésneké és gyermekeknél 50-szer olcsóbb a gyógyszerél. 1/2 fontos hádozselemben 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt. 50 kr., 2 font 4 frt. 50 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalesciere kétszersült sezenekében 2 frt 50 kr és 4 frt 50 kr. Revalesciere csokolade porban és táblákban 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csészére 2 frt 50 kr, 48 csészére 4 frt 50 kr. Porban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt. Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. valamint minden városban jó gyógyszerésznél és fűszerárusoknál; a bécsi ház el is küld minden irányba postai utánvét vagy utalvány mellett.

Kolozsvárt: Binder Károlynál, Debreczenben: Mi-álovits István a „Kigyóhoz“ címzett gyógyszerésztárbán. Du-na-földvált: Nadhera Pálnál, Brassóban: Fabiek Ede és Ikelianál. Gyula-Fehérvárt: Mihelyes Zeigmond gyógyi szerésnél. Marosvásárhely: Fogarasy Demeternél. Pesten Török Józsefnél. Temesvárt: Quirinyi Alajos és a városa gyszerésztárbán.

*) E rovat alatti közleményekért csupán a sajtóhatóság irányábaa vállal felelősséget. Sae r. t.

(464) (1-2)
Ingyen és bérmentesen
 küldi meg a legújabb
Lotto-nyerő-lajstromot
 Orlicé B. menyasszonytanár
 Berlinben, Wilhelmstrasse 125.
 Kérdésekre azonnal felel.

(462) (3-8)
Eladó liszt és korpa.
 Nagyhidutca 6 dik sz. Kalmár József.
 féle házban:
 140 mássa liszt és korpa eladó 1/2 má-
 zsától felfelé.
 Dára 14 frt. Nr. O. 14 frt. Nr. 1.
 13 frt. Nr. 2. 12 frt. Nr. 3. 11 frt. Nr.
 4. 9 frt. Nr. 5. 8 frt. Korpa 2 frt. 20.
 50 mássa vételnél 5% engedély
KLÓSZ TERÉZ L.,
 tulajdonosnő.

(465) (1-3)
Haszonbéri hirdetés.
 Méltóságos közép gróf Teleki Domokos ur jószágai-igazgatósága rész-
 ről ezennel közhírré tétetik, miszerint nemes Tordamegyébe kebelezett m-
szengyeli birtoka 1871. ápril. 24-én kezdődő 6 egyútsutáni évekre
 haszonbérbe adatik. A birtok tagosítva van és áll
 207 hold szántóból,
 474 hold kaszálóból,
 544 hold legelőből,
 14 hold nádasból,
 11 hold szőlőből,
 35 hold terméketlenből.
 A lak- és gazdasági épületek 37 hold belsővel jó karban vannak.
 Tüzelésre és gazdaságra szükségelt fát bérbeadó szolgáltat ki.
 A korcsmárlási-jog bérlőnek átadatik.
 Bővebb felvilágosításokat a bérleményről és a bérszerződés feltételeiről
 nyerhetni ügyvéd Z. Bodolla János irodájában Marosvásárhelyt.

Világtárlat Bécsben 1873.
 Haladási érem.
 Cs. és kir. kivált. szabad.
 valódi tisztított
MÁJOLAJ
 Maager Vilmostól Bécsben Heumarkt 3 sz.
 A legelső orvosi tekintélyek által megvizsgálva s könnyen emészt-
 hetése végett különösen ajánlva és rendelve mint legtisztább, legjobb, leg-
 természetesebb s tapasztalati legsikeresebb *) szer mell- és tüdőbajok
 ellen, valamint görvél, sömör, tályog, bőrbetegségek, gyenge-
 ség sat. ellen — egy üveggel 1 frt. vagy gyári rakományban: Bécs, Heu-
 markt 3 sz. vagy Bécs és a birodalom legelső gyógyszerártaiban és anyagke-
 reskedésében valódi minőségben kapható, különösen a következő czégeknek:
 Kolozsvárt: Wolff J., Engel J. és Binder K. gyógyszerészeknél. Karvá-
 zy József kereskedőnél. Abrudbányán: Vladu Miklós gyógyszerésznél. Gy. Fehérvárt: Mihe-
 lyes Zsigmond gyógyszerésznél. Fogarásban: Hermann Ján. P., Steinburg F. gyógyszerészeknél.
 Hátzeg: Mátéffy Béla gyógyszerésznél. Szegeden: Jikely K. gyógyszerésznél. Thalmyer J.
 kereskedőnél. Brassóban: Jekelius Nándor, Zell Károly, Kugler Ede, Fábik Ede, Fuhrmann és
 Honigberger gyógyszerészeknél, Eremias Demeter, Köhler S. J., Hessheimer H. és J. L., ifj.
 Hessheimer Lajos kereskedőknél. Maros-Vásárhelyt: Japay Károly gyógyszerésznél, Bucher Mik-
 sa, Fogarasi J. Demeter kereskedőknél. Szerdahelyt: Schimmert C. F. gyógyszerésznél. Segesvárt:
 Misselbacher J. B. és fiai, Teutsch J. B. kereskedőknél. S.-Szt.-Györgyön: Fehdenfeld Gyula
 gyógyszerésznél. Szász-Régenben: Czoppelt Nándor gyógyszerésznél. Székely-Udvarhelyt: Solymosy
 J. gyógyszerésznél. (427) (3-12)
 *) A bécsi világtárlaton Ausztria, Német- és Franciaországból kiállított máj-olaj nemek közt csupán Maager
 cukor-máj-olajja lán a haladási éremmel kitüntetve a nemzetközi jury által.

(463) (2-3)
Egy nevelő v. tanító
 kerestetik vidékre, a ki az elemi és
 a gymnasiális magasabb tantárgyakban
 is oktatást tud adni. Bővebb
 értesítést ad a „Magyar Polgár”
 kiadó hivatala.

(333) (8-*)
ALLENBERG LÁZAR
 tudakozó-, közvetítő-, bizományi- és nemzeti
HORDÁR-INTÉZETÉBEN
Kolozsvártt
Kerestetnek:
 3000 frt. két házra, prima loco betáblázásra.
 Egy nagy bolt, a piacszoron.
 Kisebb és nagyobb jószágok haszonbérbe.
 Házakat, bel- és külhárosban megvenni.
 Nagyobb, kisebb lakások.
 Kolozsvári takarékpénztári részvények.
 Egy nagy vendég-fogadó, bérbe kivenni helyt.
 1500 frt. kölcsönbe, kamatba kap az illető
 szállást, mely 2 szoba és konyhából áll.
Találtatnak:
 1862-beli aszuszölő bor.
 Zsátok kölcsönbe, darabja 7 napra 2 kr., na-
 gyobb mennyiségűnél olcsóbb, Allenberg
 Lázárnál.
 Egy szép telek, kül-monostorutcában eladó.
 Nevelő- és nevelőné, tudnak: magyar, német,
 francia nyelvet és zongorát.
 Több-féle szállások, kiadók.
 Gazdatisztok, ispánok, házmesterek és inasok.
 Egy jó gazdatiszt jó bizonyítvánnyal.
 Jószágok, haszonbérbe kiadók.
 Szakácsnők, dajkák, szobaleányok és szolgálók.
 Pénz, váltóra.
 Egy jó kertész.

(385) (7-*)
Tauffer János
czukrászatában Kolozsvárt.
 Finom kávé és bivalentjével készült reggeli, a jelenlegi kávé és cukor
 áruk emelkedésének dacára, jutányos árban kapható, havi előfizetésre.
 Egy kis kávé, egy kiflivel előre fizetve 3 frt.
 Egy nagy kávé, egy kiflivel „ „ 4 frt.
 Továbbá kaphatók naponta frissen sült almás, izes, turós sat. béle-
 sek, mindennemű és fajta sütemények, indiai fánk, kandirozott gyümölcsök,
 török-puliszka, pozsonyi mákos és diós kiflik 2, 5, 10 és 20 krosok, fi-
 nom cukor, krem és csokoládé konfettek, minden fajta kompotok és befő-
 tek, egy és félfontos szelencékben. Kávéházamban négy billárd és 36 leg-
 keresettebb bel- és külföldi magyar, német és román lapok, becses vendégeim
 rendelkezésére állanak.
 Megrendelések helyben, úgy vidékre gyorsan és pontosan jutá-
 nyos árban eszközöltetnek.
 Gyors és pontos szolgálatról kezeskedik
Tauffer János,
 cukrász és kávéház tulajdonos.

(400) (8-8)
Foglajást
 Valódi minőségben 35 és 70 kros üvegekben kapható az egyedüli
 raktárakban Kolozsvártt: Wolff János gyógyszerártaiban.
 Beszterczen: Dietrich és Fleischernél. N. Enyeden: Horváth Ferencz-nél.
 Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdász betűivel Kolozsvártt.

Legújabbban megjelentek és
 Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:
Naptárak 1874-re.
AZ „ATHENAEUM”
 (Ezélött Emich Gusztáv)
Nagy Képes Naptár
 a z 1874-dik é v r e.
 Szerkeszti Sárkány János Ferencz. Teljes tisztí czimtárral.
 Tizenötödik évi folyam számos fametszvényvel.
 Ár 1 forint.
 Ez a legszebb, legteljesebb és aránylag legolcsóbb
 naptár.
 Egyetemi hallgatók
Zseb-naptára
 1874 évre.
 Szerkeszti KAN BÉLA. Első évi folyam.
 Angol-vászonba kötve, jegyzék-alakban, ironnal ellátva.
 Ár 1 frt 20 kr.
Közhasznu
Erdélyi Képes Naptár
 1874-dik közönséges evre.
 Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.
 Tizenötödik évfolyam. Ár 26 kr.
Gazdasági zseb-naptár
 1874-dik évre.
 XIV-dik évfolyam.
Szerkeszti Kodolányi Antal.
 Jegyzék alakban angol vászonba kötve és ir-
 ónnal ellátva, 12 hónapra szóló teendők és naplók
 külön-külön füzetével.
 Ár 2 frt.

(72) (29-*)
HUTFLESZ KÁROLY
 megvásárol mindennemű magyar- és osztrák állam-papírt, sors-
 jegyet, arany- és ezüst pénznemeket s leszámítol (escomptirt) mindenféle
 nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt s eszközöl
 minden bel- és külföldi helyeken történendő bár mily összegű
 fizetéseket.
 Ajánlja legjutányosabb társasjátékait és részlet-
 jegyeit, valamint dúsán ellátott fűszer-tárat, bőrke-
 reskedését és gőzliszteit;
 Ugyszintén kitűnő minőségű fagygyugyertya és szap-
 pan gyártmányait.

„AZ EGÉSZSÉG”
 IFJÚI ÉLETERŐ
 ES
 SZÉPSÉG ESZKÖZLÉSÉRE
 leghasznosabb szerek!
 A LONDONI VILÁGKIÁLLÍTÁSON 1862-ben
 ES A BECSI VILÁGKIÁLLÍTÁSON 1873-ban
 kitüntetett gyógyszeres illatszerek
 ES OLTÓZÓ ASZTALI VEGYÉSZI MŰKELÉKEK.
BÁNYAY L. KÁROLY

 Okleveles gyógyszerész találmánya:
 és vegyész gyártmányai **KOLOZSVÁRTT**
 és a k. pátem által törvényesen védelve.
 Az egész orvosi hivatás és Magyarországi te-
 rületére cs. k. kizárólagos kiváltságot nyert:
 Gyógyszeres növényi
VICTORIA-PARFÜM.
 Egészségi és szépség illatszerek, mely álta-
 lánsan hasznosnak elismertett.
 Mint illatszerek, mint szőpítő mosdó-szer,
 mint szájmosó, mint füstölő-szer és a
 leghatósabb ideg- és izom erősítő.
 Egy üveg tartalma 8 lat
VICTORIA-PARFÜM.
 Ár 1 frt 40 kr. o. é.
 Ezen illatszert ő Felsége a csá-
 szárné és királyné legmagasabb elismeré-
 ssel **PALOTA-FÜSTÖLŐUL** elfogadmi
 kegyeskedett.
 Kitüntetett gyógyszeres-növényi
BALSAMIN HAJESSENTIA.
 A hajkorpa gyors elhárítására, a hajbőr
 tisztítására és erősítésére s főképpen a
 haj hullása ellen. Egy eredeti üveg
 tartalmaz 8 lat **BALSAMIN-ESSENTIÁT.**
 Ár 1 frt 25 kr.
BALSAMIN HAJERŐSÍTŐ POMÁDE
 a haj hullása ellen és a hajnövesztésnek
 elősegítéséül. Egy eredeti nagybott té-
 gely ára 1 frt o. é. minden rakományban.
PURITAS-PECSÉTTISZTÍTÓSZESZ
 Melylyel minden KÉLMÉK és KESZ-
 TYÜK színváltozás nélkül gyorsan tisztí-
 thatók. Egy eredeti üveg ára 35 kr.
 Kitüntetett gyógyszeres-növényi
AROMATIN SZAJVIZ.
 A fogus erősítésére, a fogak épen tartá-
 sára s tisztítására, és a szájretek ren-
 des ápolására, a könnyen vérző ny- és
 lógult fogak szilárdítására; ugy szintén
 az odvas vagy bérakott fogaktól, dohány-
 zástól vagy egyébként büzös-szájzag
 gyors elűzésére, és azonnal kellemes
 szájlehellet eszközölésére. Egy eredeti
 nagy üveggel: Ár 1 frt 25 kr. o. é.
 Kitüntetett
MAGYAR NEMZETI
BAJUSZPEDRÓ.
 Általános kedvelt, szilárdul őszvetető,
 s tetes és szerinti hajlékonyságáért, mely
 a bajuszt nem törí, sőt fésüléskor sem
 tépi, s mivel zsebben hordozás alatt is
 megtartja eredeti jó minőségét, minden
 időszakban kedvezőleg használható. Egy
 védjegyes érc-dobozban ára 40 kr.
 Kitünt. ett:
**ERDELYI-FLORA MOSDÓ és BE-
 RETVÁLKOZÓ-SZAPPAN**
 védjegyes borítékban. Ár 25 kr. o. é.
 Kitünt. ett: Hajfestő-szer:
JUVENTAS-HAJFESTŐ-SZESZ.
 Mely által az őszhaj, szakál, ba-
 jusz és szemöldök 1/4 óra alatt az
 ifjú kórhoz hasonló természetes szőke,
 barna vagy fekete, 13bb hónapokig
 tartósan színezhető, és oly állandó, hogy
 a rendes mosdások után is változatlan
 marad. Használati esaközökkel és utasi-
 tással. Ár 2 frt 50 kr. o. é.
 Kitünt. ett:
ERDELYI FLORA POMÁDE.
 A haj szépségére és rendes ápolá-
 sára. Erőesítő üveg-tégelyben.
 Ár 60 kr. o. é. minden rakományban.
 Az üvegeken kiálló betűkkel van jelezve:
BÁNYAY L. K. Kolozsvárt.
 A fennebb jelölt szabott árakból
 minden Dnctes megrendeléséknél 10%
 azaz egy tízed ár leszámítódik, nagyobb
 megrendeléséknél aránylagosan több ke-
 vezmény van szabályozva. A megren-
 delések egyenesen Kolozsvárra a Redoute
 ártellenében lévő **BÁNYAY LITERÁTI**
KÁROLY saját házához intézendők.
 ORVOSILAG megvizsgálva, S VEGYTANILAG
 elemelve **ARTALMATLAN** létrészekből levők-
 nek **TALÁLTATTAK**, s mint legjobb minőségűek
 HITELESEN AJÁNLVA vannak.
 (81) (19-*)